

سخن سردبیر

خوانندگان فرهیخته، پژوهشگران ارجمند و همراهان اندیشه‌ورز فصلنامه «مطالعات قرآن و

علوم»

در روزگاری که جهان معاصر با بحران‌های پیچیده معرفتی، اخلاقی، تمدنی و مدیریتی مواجه است و بسیاری از الگوهای رایج علوم انسانی در پاسخ‌گویی به نیازهای حقیقی انسان و جامعه دچار تزلزل و فرسایش شده‌اند، بازگشت عالمانه، نظام‌مند و مسئله‌محور به قرآن کریم، نه یک انتخاب صرف، بلکه ضرورتی تمدنی و راهبردی به شمار می‌آید. بر همین اساس، فصلنامه «مطالعات قرآن و علوم» همچنان می‌کوشد تا در مسیر استخراج، تبیین و نظریه‌پردازی از معارف و حیانی، سهمی هرچند اندک اما مؤثر در شکل‌گیری ادبیات علمی بومی و تمدن‌ساز ایفا نماید. شماره هجدهم این فصلنامه، با مجموعه‌ای از پژوهش‌های میان‌رشته‌ای و مسئله‌محور، تلاشی است برای نشان‌دادن ظرفیت بی‌بدیل قرآن کریم در فهم و تحلیل مسائل کلان فردی، اجتماعی، تمدنی و مدیریتی. مقالات این شماره، هر یک از زاویه‌ای خاص، به بازخوانی مفاهیم راهبردی قرآن در عرصه‌های قدرت، تربیت، مدیریت، مقاومت، بصیرت، تبلیغ، خانواده، تمدن‌سازی و تحول علوم انسانی پرداخته‌اند و کوشیده‌اند نسبت میان «معارف و حیانی» و «نیازهای عینی جهان معاصر» را با نگاهی علمی و روشمند بازتعریف کنند.

در این شماره، مخاطب با پژوهش‌هایی مواجه است که از یک سو به تحلیل رفتار سلطه و الگوهای استکباری با الهام از تصویرشناسی قرآنی فرعون می‌پردازند و از سوی دیگر، شاخص‌های مرزبندی با دشمن، دفاع تمدنی از ساحت رسالت و اقتدار امت اسلامی، و الزامات تعهد سازمانی در نیروهای مقاومت را در چارچوب اندیشه قرآنی و منظومه فکری امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) واکاوی می‌کنند. همچنین مباحثی همچون مدیریت زمان، مدیریت تبلیغ در محیط نظامی، بصیرت در مدیریت، مرجعیت و جامعیت قرآن در تحول علوم انسانی، و گونه‌شناسی نیروهای اجتماعی در رهبری نبوی، افق‌های تازه‌ای را پیش روی پژوهشگران حوزه مدیریت و علوم انسانی اسلامی می‌گشاید.

از سوی دیگر، توجه این شماره به ساحت‌های تربیتی، اخلاقی و خانوادگی قرآن کریم، در مقالاتی همچون بنیادهای تربیتی در سوره مبارکه لقمان و کارکردهای مقام صبر در روابط خانوادگی، نشان می‌دهد که قرآن کریم نه تنها منبع هدایت فردی، بلکه نظامی جامع برای سامان‌بخشی به حیات انسانی در همه سطوح است. همچنین مقاله تحلیل اکوتروریسم آخرالزمانی از منظر قرآن و مکاتب مادی‌گرایی، نمونه‌ای از تلاش برای ورود فعالانه قرآن‌پژوهی به مسائل نوپدید و چالش‌های جهانی معاصر به شمار می‌رود.

بی‌تردید، آنچه این پژوهش‌ها را به یکدیگر پیوند می‌دهد، ایمان به این حقیقت بنیادین است که قرآن کریم، صرفاً کتابی برای تلاوت و تبرک نیست، بلکه منشوری زنده، راهبردی و تمدن‌ساز برای اداره انسان، جامعه و تاریخ است؛ کتابی که می‌تواند در مواجهه با بحران‌های پیچیده عصر حاضر، مبانی نظری، الگوهای عملی و افق‌های نوین پیشرفت را در اختیار اندیشمندان و سیاست‌گذاران قرار دهد.

امید است شماره حاضر بتواند گامی دیگر در جهت تعمیق مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن و علوم، تقویت جریان تولید علم دینی، و زمینه‌سازی برای شکل‌گیری نظریه‌های اصیل اسلامی در حوزه‌های مختلف معرفتی و مدیریتی باشد و پژوهشگران جوان را بیش از پیش به حضور فعال و خلاق در این عرصه فراخواند.

در پایان، لازم می‌دانم از همه نویسندگان ارجمند، داوران فرهیخته، اعضای محترم هیئت تحریریه، دبیران علمی و اجرایی و تمامی همکارانی که با دلسوزی و تعهد در انتشار این شماره نقش آفرینی کرده‌اند، صمیمانه قدردانی نمایم. از خداوند متعال مسئلت داریم که این تلاش علمی را در مسیر اعتلای معارف قرآن کریم، مقبول درگاه خویش قرار دهد و ما را در خدمت به فرهنگ نورانی وحی ثابت‌قدم بدارد.

علی آقا صفری

سردبیر دوفصلنامه

«مطالعات قرآن و علوم»

۱۴۰۴/۱۲/۱۲